

Sygn. akt VI Ka 660/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska (spr.)

Sędziowie SO Tomasz Skowron

SO Andrzej Tekieli

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Zbigniewa Jaworskiego

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014 r.

sprawy **M. M. i D. M.**

oskarżonych z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i inne

z powodu apelacji, wniesionej przez obrońców oskarżonych i oskarżonego M. M.

od wyroku Sądu Rejonowego w Zgorzelcu

z dnia 19 września 2013 r. sygn. akt II K 896/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. M. i D. M. uznając za oczywiście niezasadne apelacje wywiedzione przez obrońców oskarżonych i apelację wywiedzioną przez oskarżonego M. M.,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. S. kwotę 516, 60 zł w tym 96, 60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia oskarżonych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 660/13

UZASADNIENIE

D. M. i M. M. zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 22 kwietnia 2013 roku w B., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą dokonali zniszczenia samochodu osobowego marki V. (...) nr rej. (...) poprzez uderzenie pięściami i metalowymi narzędziami w pokrywę bagażnika, dach, szyby i reflektory, czym spowodowali wybicie tylnej szyby, rozbicie szyb w drzwiach tylnych prawych i przednich lewych, rozbicie przedniej szyby, rozbicie klosza tylnej prawej lampy oraz przebicie dachu, czym wyrządzili straty w łącznej wysokości 9 000 złotych za szkodę E. i Ł. S., przy czym M. M. czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z dnia 3 marca 2010 roku, sygn. akt II K 148/10 za czyn z art. 280 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 16.12.2009 r. do 03.03.2010 r. oraz od 22.09.2010 r. do 11.01.2012, zaś D. M. czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgorzelcu

z dnia 3 marca 2010 roku, sygn. akt II K 148/10 za czyn z art. 280 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 31.07.2010 r. do 10.02.2012 r. r., tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

M. M. został nadto oskarżony o to, że:

II. w dniu 28 kwietnia 2013 roku w B. rejonu (...), dopuścił się czynnej napaści na wykonujących czynności służbowe funkcjonariuszy policji, st. sierż. G. L. i post. M. H., używając niebezpiecznego przedmiotu w postaci samochodu w ten sposób, że po pościgu i zajechaniu mu drogi przez oznakowany radiowóz marki K. nr rej. (...), nie stosował się do wezwań policji do opuszczenia kierowanego przez siebie pojazdu i kontynuował ucieczkę, potrącając samochodem marki V. (...) nr rej. (...) G. L. oraz przejeżdżając kołem po nodze M. H., czym zmuszał funkcjonariuszy policji do zaniechania prawnej czynności służbowej polegającej na zatrzymaniu go do kontroli drogowej, w wyniku czego interweniujący funkcjonariusze doznali obrażeń ciała w postaci: G. L. ran ciętych palców II i IV ręki prawej, zaś M. H. stłuczenia dłoni lewej oraz stłuczenia stopy prawej ze stłuczeniem nerwu strzałkowego, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ich ciała na czas poniżej dni 7, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w pkt I, tj. o czyn z art. 223 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

III. w tym samym miejscu i czasie, jak w pkt II, uderzając prowadzonym przez siebie pojazdem marki V. (...)nr rej. (...)w radiowóz marki K.nr rej. (...)spowodował zniszczenie reflektora, błotnika i nadkola prawego oraz innych elementów pojazdu, powodując łączne straty w wysokości 1943,25 złotych na szkodę Komendy (...) Policji we W., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w pkt I, tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 19 września 2013 roku w sprawie o sygn. akt II K 896/13:

1. oskarżonego D. M. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, przyjmując, iż wartość wyrządzonej szkody wynosiła 8 000 złotych, tj. występku z art.288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności,

2. oskarżonego M. M. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt I części wstępnej wyroku, przyjmując, iż wartość wyrządzonej szkody wynosiła 8 000 złotych oraz w pkt III części wstępnej wyroku, tj. występku z art.288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności,

3. oskarżonego M. M. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, tj. występku z art. 223 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 223 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności,

4. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego M. M. w pkt 2 i 3 części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności,

5. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu M. M. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres jego zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie w dniach od 28.04.2013 r. do dnia 19.09.2013 r., przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

6. na podstawie art.46 § 1 k.k. zobowiązał solidarnie oskarżonych D. M. i M. M. do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego E. S. kwoty 6 000 złotych tytułem naprawienia szkody,

7. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 14 ust. 2 pkt 3 i § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r.,

nr 163, poz.1348) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. S. kwotę 504 złotych tytułem nieopłaconej obrony z urzędu oraz kwotę 115,92 złotych tytułem podatku Vat,

8. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23/06/1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonych D. M. i M. M. od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości, w tym odstąpił od wymierzenia im opłaty

Apelacje od zapadłego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych oraz oskarżony M. M..

Obrońca oskarżonego M. M. kwestionując skarżony wyrok zarzucił rażąco niewspółmierność kar jednostkowych za przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionych w warunkach ciągłego przestępstwa z art. 91 § 1 k.k. w wysokości 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności i za przestępstwo z art. 223 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w wysokości 3 lat pozbawienia wolności oraz kary łącznej orzeczonej w wysokości 4 lat pozbawienia wolności wobec M. M., co zdaniem obrony, przekracza stopień winy i społecznej szkodliwości czynów oskarżonego oraz jest sprzeczne z zasadami prewencji indywidualnej i ogólnej.

Podnosząc ów zarzut skarżący obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie M. M. za czyny opisane w pkt I i III części wstępnej wyroku kwalifikowane z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w zw. z art. 91 § 1 k.k. kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn opisany w pkt II części wstępnej wyroku wyczerpujący znamiona przestępstwa z art. 223 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. kary 2 lat pozbawienia wolności oraz kary łącznej w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego D. M. w treści sporządzonej apelacji zarzucił wyrokowi rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego poprzez nie wzięcie przez Sąd pod uwagę okoliczności osobistych dotyczących oskarżonego, a także nienależyte uwzględnienie okoliczności łagodzących wymiar kary między innymi takich, jak późniejsze zachowanie oskarżonego, a także postawę w trakcie postępowania karnego.

Podnosząc taki zarzut, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez znaczne złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary i wymierzenie jej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Osobistą apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł oskarżony M. M.. Apelujący zakwestionował w niej swe sprawstwo, co do czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, podnosząc, iż świadkowie Ł. S. i M. P. pomawiają oskarżonego i są niewiarygodni. M. M. wskazał również, iż wprawdzie przyznał się do czynu kwalifikowanego z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. niemniej zrobił to pod wpływem swego obrońcy, który „wprowadził go w błąd” sugerując, iż w razie przyznania się do winy zapadnie łagodniejszy wyrok. Odnośnie czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, oskarżony M. M. wskazał – jak wynika to z treści apelacji – na rażąco niewspółmierność kary wymierzonej za występki z art. 223 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., podnosząc, iż jego zachowanie, którego żałuje, było w chwili czynu efektem „strachu i emocji”.

M. M. wniósł o „wnikliwe rozpatrzenie apelacji”.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze po rozpoznaniu sprawy w dniu 18 lutego 2014 roku utrzymał w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonych D. M. i M. M. uznając apelacje wywiedzione przez obrońców oskarżonych oraz oskarżonego M. M. za oczywiście bezzasadne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wobec złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku li tylko przez oskarżonego D. M., Sąd Okręgowy zgodnie z dyspozycją art. 423 § 1a k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k., ograniczył zakres uzasadnienia do rozpoznania tylko tych zarzutów, które dotyczyły tego oskarżonego.

Zważyć należy, iż kierunek apelacji obrońcy oskarżonego zwalniał Sąd Okręgowy od rozważań odnoszących się do ustaleń faktycznych w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego D. M. odnośnie przypisanego mu występkę

stypizowanego w art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Te bowiem nie były kwestionowane przez autora apelacji. Z uwagi na to, iż ustalenia dokonane przez Sąd meriti w tej materii respektują wymogi stawiane przez art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., nie budzą one również zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Podobnie rzecz ma się z zastosowaną kwalifikacją prawną czynu przypisanego oskarżonemu.

Autor apelacji podniósł natomiast zarzut rażącej niewspółmierności kary.

Oczywistym jest, iż zmiana kary w instancji odwoławczej nie może następować w każdym przypadku, lecz wyłącznie wówczas, gdy kara orzeczona nie daje się akceptować z powodu różnicy między nią a karą sprawiedliwą, różnicy o randze o zasadniczej, rażącej. Wspomniana rażąca niewspółmierność kary w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. – na której skoncentrował się skarżący obrońca – zachodzi wówczas, gdy orzeczona kara bądź suma zastosowanych kar zasadniczych i środków karnych wymierzonych przez sąd za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należyście stopnia szkodliwości społecznej czynów oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma uczynić w stosunku do osoby skazanej. Innymi słowy, tylko wtedy można uznać, że przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona, jeśli z punktu widzenia nie tylko sprawcy, ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość. Obrońca D. M. podnosząc w apelacji zarzut oparty na przepisie art. 438 pkt 4 k.p.k. ograniczył się – co wynika, tak uzasadnienia wywiedzionego środka odwoławczego, jak i wniosku apelacji – wyłącznie do kwestionowania rozstrzygnięcia o braku zastosowania, mimo formalnych ku temu podstaw, warunkowego zawieszenia orzeczonej kary 1 roku pozbawienia wolności. Stąd też stwierdzić należy, iż nie budzi zastrzeżeń skarżącego zarówno wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności, jak i rozstrzygnięcie w zakresie nałożonego na oskarżonego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody (vide: pkt 6 części dyspozytywnej wyroku).

Przypomnieć należy, iż przepis art. 69 § 1 k.k. odwołuje się do elementów prognostycznych, wskazujących na możliwość osiągnięcia celów wychowawczych kary pozbawienia wolności nie orzekanej w bezwzględnym wymiarze, a zatem jest to swoisty środek polityki karnej wobec sprawców, wobec których przewidywać można skuteczność oddziaływań resocjalizacyjnych w warunkach wolnościowych, wobec istnienia uzasadnionego przekonania, że nie powrócą na drogę przestępstwa. Tego rodzaju przekonanie bazować zaś musi na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa (art. 69 § 2 k.k.). W tym kontekście, Sąd II instancji zaaprobował stanowisko Sądu orzekającego, iż względ na przesłanki określone w art. 69 § 2 k.k. skłania do przyjęcia, iż w stosunku do oskarżonego D. M. nie istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna stanowiąca w dalszej kolejności asumpt do zastosowania środka probacyjnego związanego z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy w sposób wnikliwy rozważył istniejące w sprawie okoliczności o charakterze podmiotowym i przedmiotowym wpływające na rodzaj i kierunek zastosowanej represji karnej, a jednocześnie trafnie podkreślił brak istotnych przesłanek łagodzących. Argumenty przywoływane przez skarżącego nie są w stanie obalić i podważyć motywów przemawiających za orzeczeniem „bezwzględnej” kary pozbawienia wolności, które Sąd I instancji uwypuklił na s. 7-8 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Gwoli przypomnienia powtórzyc „jedynie” można, iż względy prewencji indywidualnej z uwagi przede wszystkim na dotychczasową, wielokrotną już, mimo młodego wieku, karalność oskarżonego D. M., sprzeciwiają się warunkowemu zawieszeniu wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. D. M. do tej pory był sześciokrotnie karany za przestępstwa umyślne (vide: k. 139-140), a zatem nie ma żadnych racjonalnych podstaw do przyjęcia wobec niego pozytywnej prognozy kryminologicznej na przyszłość. Tego rodzaju ustalenie z istoty swojej wyklucza zastosowanie dobrodziejstwa, o którym mowa w art. 69 § 1 k.k. Oskarżony swoim dotychczasowym zachowaniem jednoznacznie dowiódł, że jest sprawcą wysoce zdemoralizowanym. Kara pozbawienia wolności z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia, orzekana już w przeszłości nie odniosła dotychczas pożądanego celu kary, aktualnie tak orzeczona kara mogłaby wywołać u oskarżonego przeświadczenie o bezkarności. Gdy mieć nadto na uwadze trafne zwrócenie przez Sąd Rejonowy uwagi na nieznaną żadnego racjonalnego uzasadnienia, a zasługujące na jaskrawą krytykę motywy i pobudki działania oskarżonego, które kierowały nim w czasie inkryminowanego zdarzenia, to okoliczności, do których odwołuje się w apelacji jej autor nie mogły zrodzić po

stronie sądu odwoławczego wątpliwości, co do słuszności stanowiska Sądu meriti w omawianym zakresie. Podnieść w tym miejscu należy, iż oczywistym jest, że przyznanie się do winy, czy wyrażony żal – na co wskazał skarżący obrońca – to okoliczności, które nie powinny pozostawać bez wpływu na zastosowaną sankcję karną. W kontekście powyższych rozważań nie mogłyby one mieć jednak determinującego, istotnego znaczenia z punktu widzenia podjęcia decyzji opartej na przepisie art. 69 k.k. Co więcej, podkreślenia wymaga, iż po pierwsze, łagodzący z punktu widzenia orzeczenia o karze charakter ma konsekwentne przyznanie się do winy, czego nie można powiedzieć o treści wyjaśnień składanych przez oskarżonego D. M. (w postępowaniu przygotowawczym zaprzeczał kategorycznie swemu sprawstwu), po drugie, z analizy wypowiedzi składanych przez oskarżonego D. M. w żaden sposób nie wynika konkluzja, aby wyraził on żal czy skruchę w związku z popełnionym przestępstwem, co czyni tę treść apelacji obrońcy gołosłowną.

Zdaniem apelującego za zastosowaniem wobec oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary przemawia również „sytuacja osobista oskarżonego”, tj. fakt utrzymywania rodziny, której sytuacja materialna ulegnie pogorszeniu wobec osadzenia oskarżonego w zakładzie karnym. Podniesiona okoliczność nie mogła mieć żadnego znaczenia dla podjęcia decyzji w zakresie omawianego środka probacyjnego. Oczywiście, nie sposób wykluczyć, że okoliczności te będą mogły mieć ewentualnie znaczenie już na etapie postępowania wykonawczego (art. 151 § 1 k.k.w.).

Nie znajdując zatem podstawy faktycznej ani prawnej dla uwzględnienia apelacji obrońcy oskarżonego, uznając tę apelację za bezzasadną i to w stopniu oczywistym, Sąd II instancji zaskarżony wyrok wobec oskarżonego D. M., jako trafny i prawidłowy utrzymał w mocy.

Orzeczenie o kosztach sądowych za II instancję znajduje swe oparcie w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) oraz art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k.